

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЧЕРЕЗ МІНІМІЗАЦІЮ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АСИМЕТРІЇ

Інформаційна асиметрія та система бухгалтерського обліку є взаємопов'язаними, адже бухгалтерський облік має задовольнити інформаційні потреби різного кола внутрішніх та зовнішніх користувачів. Зуга Є.І. вивчаючи парадигми розвитку бухгалтерського обліку значну увагу приділила вивченню інформаційних запитів користувачів, на основі чого зазначила, що «Характеристика складу та інтересів груп користувачів бухгалтерської звітності показує, що інтереси користувачів облікової інформації різносторонні, відмінні один від одного, не рідко й протилежні. Ці інтереси визначають інформаційні потреби користувачів облікових даних. Сучасна методологія бухгалтерського обліку не пропонує способів задоволення інформаційних потреб одночасно всіх груп користувачів звітності у рівному ступені шляхом побудови єдиного комплексу фінансових моделей фірми. Однією з базових протиріч виступає конфлікт задач надання даних про платоспроможність й рентабельність господарюючих суб'єктів, які характеризують теоріями статистичного та динамічного балансу» [3, с. 14].

В свою чергу вітчизняна дослідниця Бочуля Т.В. за даного приводу вказує, що «сучасні інформаційні запити користувачів ставлять непросту задачу для інформаційних систем – зростаючі очікування від оперування відомостями, релевантними для управління, що зумовлює необхідність формування інформаційної бази, яка максимально повно відображатиме реальний стан справ у діяльності підприємства, результати бізнесу та перспективні можливості зростання, не втрачаючи вірогідності економічних показників. На даний час завдяки розвитку теорії і методології бухгалтерського обліку налагоджено формування ефективного обліково-аналітичного забезпечення запитів різних груп користувачів, збалансовано їх інтереси щодо умов, чинників і засобів провадження діяльності підприємства» [1, с. 14].

Інформаційна асиметрія в економічних відносинах та значення бухгалтерського обліку в її подоланні вперше у вітчизняній науці були вивчені Д.О. Грицишеним в кандидатській дисертації (2010 р.) при вивченні ісламської моделі бухгалтерського обліку та В.В. Євдокимовим в докторській дисертації (2011 р.) при розробці концепції інтегрованої системи бухгалтерського обліку як складової управління економічною безпекою суб'єктів господарювання. Досить цікавою є позиція авторів, яка висвітлена в колективній монографії (2012 р.) В.В. Євдокимова, С.Ф. Легенчука та Д.О. Грицишена «Інформаційна асиметрія є однією з властивостей бухгалтерського обліку багатьох країн світу, адже він націлений лише на потреби фондових бірж та банківських установ, задовольняючи таким чином лише потреби власників, інвесторів та кредиторів. Така ситуація знижує інформованість інших зацікавлених осіб про господарську діяльність підприємств, що в свою чергу призводить до низки соціально-економічних проблем та майнової дискримінації в суспільстві. Інформаційну асиметрію крізь призму майнового інтересу можна прослідковувати шляхом аналізу

особливостей прояву домінування запитів користувачів в різних моделях бухгалтерського обліку» [2, с. 281]. Авторами розроблено комплексну модель прояву інформаційної асиметрії, яка дозволяє говорити про потребу в нормативно-правовому регулюванні з метою її мінімізації або уникнення.

В дані праці автори [2] вивчають прояв інформації асиметрії в різних моделях національних систем бухгалтерського обліку (континентальна, англо-американська, латиноамериканська та соціалістична (на прикладі СРСР)) за наступними складовими:

- визначення матеріального інтересу кожного з учасників господарської діяльності.

- визначення інформаційного забезпечення задоволення матеріального інтересу учасників господарських відносин

- визначення конфлікту інтересів та його інтерпретації в обліковій інформації.

Особливості уникнення інформаційної асиметрії О.Ю. Ітигілова вбачає в підвищенні якості інформації, що генерується системою бухгалтерського обліку. «Якість бухгалтерської інформації розуміється як суцільно об'єктивне поняття з точки зору встановлених вимог до процесу її формування та стандартизації якісних характеристик. Однак, з точки зору її користувачів, якість інформації розглядається як суб'єктивне поняття, адже кожен користувач бухгалтерської фінансової інформації складає власну думку про її якість. Момент співпадіння об'єктивної та суб'єктивної категорії якості в бухгалтерському обліку існує і проявляється в критеріях якості «продукту» системи бухгалтерського обліку – бухгалтерської фінансової інформації. Якість бухгалтерської фінансової інформації являє ступінь відповідності фактичних характеристик бухгалтерської фінансової інформації вимогам до її якості, які включають як обов'язкові вимоги до якості встановлені державними органами та професійним співтовариством, так і потребами і очікуваннями користувачів» [4, с. 13].

Таким чином, в сучасний умовах господарювання господарська діяльність небанківських фінансових установ є під пильним наглядом держави як регулятора економічних відносин, а отже система нормативно-правового має забезпечити виконання всіх вище зазначених положень прояву бухгалтерського обліку.

Список використаної літератури

1. Бочуля Т.В. Інноваційний розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством: монографія / Т.В. Бочуля. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2015. – 404 с.
2. Євдокимов В.В. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації: ісламська модель: Монографія / В.В. Євдокимов, С.Ф. Легенчук, Д.О. Грицишин. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – 420 с.
3. Зуга Е.И. Парадигмы бухгалтерского учета и развитие его теории: автореф. на соискание уч. степени канд. экон. наук: специальность: 08.00.12 – Бухгалтерский учет, статистика / Екатерина Игоревна Зуга. – Санкт-Петербург. – 2012. – 20 с.
4. Итыгилова Е.Ю. Институциональное и методологическое обоснование качества бухгалтерского учета и аудита: автореферат диссертации на соискание научной степени д.э.н. / Е.Ю. Итыгилова. – Москва. – 2015. – 39 с.